

Garantstellingvraag aan het Samenwerkingsverband de Meierij en de gemeente 's-Hertogenbosch, januari 2023

De Internationale Schakel Klas (ISK) is het voortgezet onderwijs in 's-Hertogenbosch voor nieuwkomersleerlingen. Al jarenlang wordt daar met grote betrokkenheid en veel expertise lesgegeven aan anderstalige kinderen die nieuw zijn in Nederland.

Inleiding

De Bossche Vakschool is al jarenlang verantwoordelijk voor en de voortrekker in het onderwijs bieden aan nieuwkomersleerlingen in de vo-leeftijd die in aanmerking komen voor de maatwerkbekostiging nieuwkomers. Wij voelen het als onze maatschappelijke opdracht te zorgen dat deze kinderen zich snel veilig en gekend weten, zodat zij zich thuis voelen. Dit is nodig als basis om te kunnen ontwikkelen en leren. In maximaal twee jaar worden de leerlingen voorbereid op de stap naar het vervolgonderwijs in het Nederlandse onderwijssysteem. Dat betekent in de praktijk veel meer dan alleen het leren van de Nederlandse taal.

Visie ISK

Wij begeleiden en ondersteunen waar nodig onze leerlingen in hun groei naar een bestaan in hun nieuwe land. ISK is vaak de eerste school in dat nieuwe land. We helpen jongeren zich te ontwikkelen, tevens bereiden we ze voor op een vervolgstap naar een volgende school. Wij willen jongeren in een veilige omgeving aanzetten tot leren. Daar hoort natuurlijk het leren van de Nederlandse taal bij, maar er is zoveel meer...

Missie ISK

We bieden alle kinderen die nieuw zijn in Nederland een fijne eerste, rustige plek op een Nederlandse school. We passen ons aan de situatie aan om dit voor alle kinderen mogelijk te maken. We bieden daarom een veilige en rijke omgeving waar zij met en van elkaar leren, gericht op integratie in de Nederlandse samenleving. Met die bagage is er voldoende basis voor een vervolgstap naar het Nederlandse onderwijssysteem, op weg naar een diploma.

Vraag aan de partners

Vanwege de belangrijke rol die de ISK speelt in het Bossche Onderwijs en het vooruitzicht dat dit maatschappelijke vraagstuk blijvend is, willen we met dit stuk een vraag tot een garantstelling voorleggen aan de gemeente en het Samenwerkingsverband de Meierij.

We hadden gerekend om dit schooljaar ('22/'23) gemiddeld 100 leerlingen op school te hebben. Dat aantal liep als snel op, misschien doordat Corona wat naar de achtergrond verdween. Vanaf april 2022 ontvangen we veel kinderen die verblijven in het asielzoekerscentrum in Autotron; daarnaast hebben veel kinderen uit Oekraïne een plek op school gekregen. Het groeien in leerlingenaantallen is een enorme uitdaging voor de huidige organisatie. Hoewel de ISK door medewerkers gezien wordt als een aantrekkelijke doelgroep om voor te werken, is de snelle groei in deze markt bijna een onmogelijke opgave. Toch lukt het ons tot op heden alle leerlingen snel (ruim binnen de wettelijk verlicht termijn van acht weken) een plek te bieden.

We stellen tot nu toe geen limiet aan aantallen, ondanks dat dat de financiële risico's zou kunnen beperken. Maar het belang om alle vluchtelingenkinderen een sociale onderwijssetting en leerritme te bieden, is hiervoor te groot. Daarnaast past deze aanpak ook naadloos bij de visie van de Bossche Vakschool.

Een limiet stellen, stelt de gemeente en de vo-scholen van de Meierij direct voor een groot probleem en nog veel erger, het betekent iets voor de leerlingen. Eerste onderwijsopvang aan anderstalige kinderen is dus een zeer belangrijk doel.

We bieden kwalitatief sterk (NT2-) onderwijs. Hiervoor is door de school een krachtige visie ontwikkeld, verwoord en uitgedragen. Deze visie kan alleen goed vormgegeven worden als het wordt gedragen door een vast en betrokken team met de expertises het onderwijs te dragen, te ontwikkelen en uit te voeren. En precies daar zit een lastig vraagstuk! We hebben een vast team nodig om het onderwijs te dragen, te ontwikkelen en uit te voeren. Dit kan natuurlijk aangevuld worden met een flexibele schil, maar die schil mag niet te groot zijn om de kwaliteit te kunnen blijven waarborgen.

Snelgroeiende aantallen is een flinke uitdaging, maar het is niet het grootste knelpunt. De zorg om een snelle terugloop van aantallen en de personele risico's die daarmee gepaard gaan, zorgen voor een stagnatie in mogelijkheden van het onderwijs op dit moment.

Borgen van kwaliteit

Graag willen we op de ISK kwaliteit van onderwijs bieden zoals in de visie beschreven staat. Wij zijn van mening dat de kwaliteit gewaarborgd kan blijven als tenminste 2/3 van het personeel een vaste aanstelling heeft en daarmee tot de kern van het onderwijsteam behoort. Op dit moment is slechts 1/4 deel van het team in dienst bij de Bossche Vakschool (OMO). Hierdoor kunnen we weinig zekerheden bieden. Door de veranderende arbeidsmarkt is het voor onderwijspersoneel niet aantrekkelijk te werken voor een detacheringsbureau; er is meer dan voldoende werk in het onderwijs met wel een vaste en meer stabiele werkplek met een beter salaris en arbeidsvoorwaarden.

In het licht van een vast kernteam op de ISK, lagere personele kosten en meer zekerheid kunnen bieden, is het dus een logische stap meer personeel in dienst te nemen en te houden.

Maar wat betekenen deze vaste personeelslasten voor de bedrijfsvoering, ten opzichte van de leerlingaantallen?

Door een zeer gevarieerde instroom en uitstroom is het heel lastig een begroting in te richten. Het is daarom van belang om te werken vanuit een vast team, maar dat neemt wel een financieel risico met zich mee. Omdat de leerlingen ingeschreven worden op het BRIN-nummer van de Bossche Vakschool zijn wij nu risicodragers voor een regionale voorziening en dat risico is te groot voor één school. Het is een risico dat automatisch gekoppeld is aan deze doelgroep en hoort bij de regionale voorziening en daarom gezamenlijk gedragen moet worden!

Leerlingaantallen en de organisatie

Gemiddeld genomen over de afgelopen jaren zijn er 80 leerlingen bij de ISK. Dit is gedurende het afgelopen jaar opgelopen waarbij op 1 januari de teller staat op 359 leerlingen en er staan nog kinderen op de wachtlijst (zie tabel 1). Dit is met de huidige organisatie nauwelijks goed op te vangen, laat staan dat we de kwaliteit kunnen bieden zoals we dat voor ogen hebben. Als we kijken naar het personeelsbestand bestaat het grootste deel uit flexibele schil met veel kleine aanstellingen van 1 of 2 dagen inzet per week. Van een vast team dat het onderwijs draagt, is op dit moment geen sprake. Daarnaast hebben we hierdoor ook nog te maken met een behoorlijk personeelsverloop.

Momenteel bestaat de formatie uit 7,35 fte vast personeel en ca. 28 fte flexibel personeel (er staan nog vacatures open). Het belang van een groter deel vaste formatie is om deze redenen dan ook groot. Dit brengt echter kostentechnisch risico's met zich mee. In tabel 2 is een overzicht gemaakt op basis van inschattingen van de bekostiging op basis van een bepaalde instroom. Daarnaast is voor de inschatting van de formatieruimte gebruik gemaakt van de 80/20 regel die een splitsing maakt in personele en materiële kosten.

We realiseren ons dat dit niet de exacte werkelijkheid weergeeft, maar denken hiermee een goede inschatting te kunnen maken over de werkelijkheid. We zien dan de gewenste vaste formatie behoorlijk fluctueren bij de gegeven leerlingaantallen. De vraag die we ons moeten stellen is, hoe groot mag de vaste formatie worden als we kijken naar deze gegevens?

Tabel 1: Overzicht aantal leerlingen per kwartaal

	1e cat < 1 jr in Nederland	2e cat > 1 jr < 2 jr in Nederland	Totaal
1-1-2023	249	110	359
1-10-2022	281	0	281
1-7-2022	298	8	306
1-4-2022	165	11	176
1-1-2022	90	37	127
1-10-2021	121	0	121
1-7-2021	99	20	119
1-4-2021	85	20	105
1-1-2021	63	22	85
1-10-2020	74	0	74
1-7-2020	62	10	72
1-4-2020	65	30	95
1-1-2020	42	50	92
1-10-2019	106	0	106
1-7-2019	112	8	120
1-4-2019	106	30	136
1-1-2019	117	64	181

Tabel 2: Berekening kosten

Op basis van			90 leerlingen			200 leerlingen			400 leerlingen		
Inkomsten			Bekostiging								
Lumpsum (per jaar)			€ 8.033	70	€ 562.328	70	€ 562.328	70	€ 562.328		
Maatwerk < 1 jaar (per kwartaal)			€ 3.075	20	€ 246.004	130	€ 1.599.026	330	€ 4.059.066		
Maatwerk > 1 jaar (per kwartaal + lumpsum)			€ 1.133	70	€ 317.332	70	€ 317.332	70	€ 317.332		
Totaal inkomsten				90	€ 1.125.665	200	€ 2.478.687	400	€ 4.938.727		
20%	Materiele bekostiging				€ 225.133		€ 495.737		€ 987.745		
80%	Personele bekostiging				€ 1.125.665		€ 1.982.949		€ 3.950.981		
				fte		fte		fte			
	Vaste formatie 2/3			9	€ 750.443	16	€ 1.321.966	33	€ 2.633.988		
	Flexibele formatie 1/3			5	€ 375.222	8	€ 660.983	16	€ 1.316.994		

GPL € 81.000,--

Op basis GPL 1-1-2023

Vraag om gezamenlijke garantstelling

We willen een vaste formatie aannemen op basis van 200 leerlingen. Dat betekent bij terugzakken naar 90 leerlingen een financieel risico van ca. 7 fte + eventueel kosten voor vervanging (2%) is dan ongeveer € 580.000, -- per jaar.

Nu is de ISK veel groter dan dat.

Het lijkt dus logisch om een voorziening te creëren van deze grootte om de kwaliteit van onderwijs op de ISK te kunnen waarborgen bij een terugval van leerlingaantallen. We hebben dan enerzijds de tijd om af te bouwen of binnen de samenwerking te herplaatsen (1/2 jaar tot een jaar) en daarnaast kunnen we expertise vasthouden, om zeker te weten dat we snel weer kunnen opbouwen als dat op heel kort termijn weer nodig is (denk aan ter Apel '22).

De garantstelling voor deze financiële voorziening willen we graag vanuit drie partijen zien.

De Bossche Vakschool kan voor een deel van dit risico een voorziening treffen vanuit het positieve resultaat 2022 (€ 200.000,--).

We vragen binnen het Samenwerkingsverband de Meierij een commitment om voor hetzelfde bedrag garant te staan. Door deze garantstelling leveren alle vo-scholen binnen het samenwerkingsverband een bijdrage aan de regionale voorziening die de ISK is.

Als laatste partij vragen we de gemeente om garant te staan voor hetzelfde deel. De gemeente is verantwoordelijk voor de opvang en goed onderwijs aan deze doelgroep te bieden. De gemeente heeft daarom ook belang bij een stabiele en kwalitatieve sterke vorm van de ISK.

Zowel de gemeente als het Samenwerkingsverband zijn zeer betrokken bij de inrichting en opzet van de ISK. Er wordt zeer actief meegedacht en mogelijk gemaakt. Met beide partijen is inmiddels het gesprek gevoerd over de bereidheid tot garantstelling en dit wordt positief ontvangen.

Meer samenwerking is nodig!

Eenieder die werkt met jongeren kan niet meer om de opdracht heen om ook op structurelere wijze vorm te geven aan een gedegen en continue samenwerking tussen alle betrokken partners. Ook op andere plekken in onze regio ontstaan vragen en daarom ontstaan er nu ook in Boxtel en waarschijnlijk in Vught (eerder was dit al in Zaltbommel), zogenaamde 'satelliet'-plekken waar onderwijs aan anderstaligen wordt aangeboden of gaat worden.

Een van de eerste acties die we daarom gezamenlijk willen gaan vormgeven is het opstellen van een convenant. Daarin willen afspraken maken over de instroom van leerlingen om op deze wijze de samenwerking tussen de scholen van het samenwerkingsverband te versterken. Daarmee delen we de verantwoordelijkheid voor de instroom van leerlingen op de scholen en kunnen we de mogelijkheden voor leerlingen waarborgen en veiligstellen.

Ook de samenwerking met andere partners (gemeente, zorg, primair onderwijs) en de contacten met andere ISK's worden steeds intensiever, evenals de relatie met OCW en de Inspectie. Dit is nodig om de brede vraagstukken die in de scholen leven te kunnen opvangen.

Deze samenwerkingen gaan helpen om de opvang van deze doelgroep zo soepel mogelijk te laten verlopen om daarmee een passende plek voor de anderstalige jongeren te bewerkstelligen, zodat zij snel mogelijk in het Nederlandse onderwijssysteem kunnen worden opgenomen en kunnen ontwikkelen. Een belangrijke opdracht waar we met elkaar voor staan!

Door de veranderde markt en de toenemende vraag zouden we graag voortvarend bouwen aan de ISK, we hopen daarom dat een toezegging niet te lang uitblijft.

Met vriendelijke groet,

Fleur Cerini

Algemeen directeur Van Maerlant & Bossche Vakschool & ISK, Voorzitter stuurgroep Spoor 10-14